

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium duklianskych hrdinov, Komenského 16, Svidník
4. Názov projektu	Zvýšenie čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti na Gymnáziu duklianskych hrdinov vo Svidníku
5. Kód projektu ITMS2014+	312011V690
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	14. 12. 2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Učebňa cudzích jazykov
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Vlasta Volčková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://www.gdh.sk/kluby

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia:

Metódy a techniky na podporu porozumenia textu

- výhody a nevýhody postupu práce s textom, tvorenie textov podľa daných metód

klúčové slová:

porozumenie textu, text, opis procesu porozumenia textu, stratégia EUR, metóda SQ3R, text

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

1. Porozumenie textu

Porozumenie textu je základná ľudská činnosť, je činnosť aj produkt uvedenej činnosti. Porozumenie je výlučne ľudská činnosť. Počítač má pamäť, ale nemá rozum (M. Lapitka).

1.1. Technika čítania a porozumenie textu

Technika čítania je základná zručnosť, medzi technikou čítania a schopnosťou žiaka porozumieť textu nemusí byť vždy lineárny vzťah, teda prílišné bazírovanie na plynulosti a rýchlosti čítania nemusí vždy zlepšiť porozumenie textu, z kvalít čítania len výrazné čítanie naznačuje, či žiak textu rozumie, nevýrazné čítanie, kladenie dôrazu na nesprávnu časť textu môže naznačiť, že žiak textu nerozumie.

1.2. Opis procesu porozumenia textu

Každý opis procesu porozumenia textu je zjednodušený, má však didaktický význam.

1. Porozumenie slov.
2. Vyvodzovanie významov neznámych slov .
3. Slovné spojenia.
4. Porozumenie vety.
5. Porozumenie vzťahov medzi vetami.
6. Určenie hlavných informácií v texte.

2. Metódy a techniky na podporu porozumenia textu

2.1. Stratégia EUR:

1. Rozprávaj – E – evokácia
2. Čítaj – U – uvedomenie si významu
3. Rozprávaj – R – reflexia

1. Evokácia:

Najskôr si žiaci aktívne vybavujú vedomosti, ktoré o téme majú. Tým sú nútení preskúmať svoje vlastné vedomosti a samostatne uvažovať o téme, ktorú podrobne preskúmajú. Dôležité je vyvolať u žiakov záujem, vyprovokovať ich, aby rozmýšľali. V tejto prvej fáze si žiak vytvára základ individuálnych vedomostí, ku ktorým bude pridávať nové informácie. Toto je dôležité pre vytvorenie si trvalých vedomostí, ktoré sú založené na tom, čo už žiak vie a čomu rozumie.

Druhým účelom tejto fázy je aktivizovať žiaka. Žiaci majú vyjadriť, čo sa naučili a pochopili prostredníctvom aktívneho myslenia, písania, rozprávania. Týmto spôsobom sa aktivizujú doterajšie myšlienkové schémy o danej téme, lepšie sa spájajú nové informácie s už známymi.

Tretím dôležitým účelom evokácie je vytváranie trvalého pochopenia v procese nových informácií s doterajšími. V tejto fáze sa vytvára záujem o učenie. Bez záujmu žiaka sa stráca motivácia, porozumenie a schopnosť prispôbovať sa novým situáciám.

2. Uvedomenie si významu:

V tejto fáze sa žiak dostáva do kontaktu s novými myšlienkami, informáciami. Kontakt môže mať rôzne formy: čítanie textu, sledovanie filmu, počúvanie a pod.

3. Reflexia:

Počas tejto fázy si žiaci upevňujú nové vedomosti a aktívne menia informácie. Učenie je aktom zmeny. K tejto zmene dochádza len vtedy, keď sa žiaci aktívne zapájajú do učenia. V tejto fáze dochádza medzi žiakmi k výmene myšlienok, čím sa rozširuje ich slovná zásoba, prezentujú a prijímajú rôzne názory, naučia sa rešpektovať rôznorodosť názorov, učia sa formulovať vlastné otázky a informácie.

2.2. Metóda SQ3R

S – Survey – preskúmaj

Q – Questions – vytvor otázky

R – Read – čítaj

R – Recite – voľne prerozprávaj

R – Review – zosumarizuj

3. Tvorenie textov podľa daných metód

Text – kritériá na výber

- zrozumiteľnosť,

- obťažnosť (základné učivo, stavba viet, štýl textu, rozsah, štruktúra, hustota informácií...),

- čitateľnosť textu (typ, veľkosť písma).

Dôležité:

- zaujímavosť, praktické situácie, text vhodný na tvorbu úloh,

- v ktorej časti VH môžeme text použiť (na motiváciu, na vyvodenie, precvičenie, overenie

poznatkov).

Návrh učebných úloh:

- vychádza z uplatňovania požiadavky základného učiva (Röttling),
- vychádza z cieľov vyučovania, ktoré určujú postupnosť úloh pre žiakov,
- obsahuje úlohy na 4 procesy (činnosti), ktoré žiak potrebuje k úplnému porozumeniu textu, ŠVP.

Úlohy obsahujú prvky základného učiva:

fakty, pojmy, poučky, vzorce, zákony, spôsoby riešenia, ktoré si má žiak podľa obsahového štandardu osvojiť.

Zdrojom poznatkov pre žiakov - texty v učebnici, ďalšie zdroje (uvedomiť si ich funkciu v učení sa žiaka).

Text ako zdroj učenia:

- súvisí s prvkami učiva, ktoré sú naplánované v TC (pojmy, fakty, definície a iné zovšeobecnenia),
- využíva texty, ktoré sú obsahovým zameraním blízke záujmom žiakov,
- odráža praktické situácie,
- odráža javy, ktoré sú vhodné na vyvodenie poznatku alebo jeho precvičenie,
- využíva rôzne médiá, ktoré publikujú populárno-vedecké články, správy a reportáže, umelecké texty, príbehy aj zo súčasného života detí,
- využíva zdroje zverejnené na internete (odporúčame využiť aj na to, aby sa žiak učil s týmto obľúbeným médiom zmysluplne pracovať).

Úlohy zahŕňajú všetky 4 procesy porozumenia textu:

zaradiť do práce s textom úlohy na 4 procesy (činnosti), ktoré žiak potrebuje k úplnému porozumeniu textu:

- a) na vyhľadávanie informácií,
- b) vyvodzovanie záverov,
- c) integráciu a interpretáciu myšlienok a informácií,
- d) hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov.

13. Závěry a odporúčania:

Je známe, že kto rozumie textom, rozumie aj svetu. Totiž bez porozumenia je človek často bezradný a nevie si správne vybrať z množstva informácií, ktoré sa na neho valia z viacerých strán. V súvislosti s touto bezradnosťou je ľahšie manipulovateľný a nesamostatný. Aby boli naši žiaci správne vyzbrojení do reálneho života, mali by vedieť urobiť podrobnú analýzu textu, zhodnotiť prečítaný text, dokázať porovnávať rozličné informácie v textoch s neznámym obsahom a netypickej formy. Mali by vedieť rozlišovať, čo poskytuje text, kriticky ho hodnotiť a približovať sa k porozumeniu mimo textu, pracovať s textom s neznámou formou i obsahom, nájsť informáciu, dedukovať, ktoré informácie sú pri riešení úlohy podstatné a podobne.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Peter Ignác
15. Dátum	14. 12. 2020
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Vlasta Volčková
18. Dátum	15. 12. 2020
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu